

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

Збірник доповідей
V Міжнародної науково-практичної конференції

(16 травня 2025 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 33+657(063)

С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 760 від 09 грудня 2024 р.)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № _____ від 6 травня 2024 р.)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);
к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло;
д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;
д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;
к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;
к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;
к-т. пед. наук, доц. Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2025 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. – 680 с.

ISBN _____

У збірнику представлені доповіді учасників V Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 33+657(063)

URI: _____

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2025

ISBN _____

Стегней М.І.,

д.е.н, професор,

Мукачівський державний університет;

Прокопець Р.І.,

здобувач PhD, спеціальність «Економіка»,

Мукачівський державний університет;

Оксимчук С.О.,

Начальник відділу контролю супроводження процесів стягнення

управління примусового стягнення проблемних активів фізичних осіб

департаменту по роботі з проблемними активами АБ "УКРГАЗБАНК";

Романюк С.В.,

здобувач PhD, спеціальність «Економіка»,

Мукачівський державний університет

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕСУ ТА ОРГАНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Дослідження економіко-математичних моделей взаємодії бізнесу та органів територіального самоврядування є критично важливим для поглибленого розуміння складних динамічних процесів, що визначають соціально-економічний розвиток територій. Ці моделі, використовуючи інструментарій математичного аналізу, економетрії та теорії ігор, дозволяють формалізувати та кількісно оцінити вплив різноманітних факторів на ефективність співпраці між цими ключовими стейкхолдерами.

З наукової точки зору, такі моделі забезпечують можливість виявлення причинно-наслідкових зв'язків між управлінськими рішеннями органів місцевого самоврядування (наприклад, щодо оподаткування, регулювання, інфраструктурних інвестицій) та поведінкою бізнесу (інвестиційною активністю, створенням робочих місць, інноваціями). Вони сприяють емпіричній верифікації теоретичних гіпотез щодо оптимальних стратегій взаємодії, дозволяючи оцінити чутливість економічних агентів до змін у політиці місцевої влади.

Крім того, економіко-математичне моделювання надає інструменти для прогнозування потенційних наслідків різних сценаріїв взаємодії. Це особливо цінно при розробці стратегій сталого розвитку територій, оскільки дозволяє кількісно обґрунтовувати вибір найбільш ефективних інструментів державної та муніципальної політики. Моделі можуть допомогти оптимізувати розподіл ресурсів, мінімізувати транзакційні витрати та підвищити рівень довіри між бізнесом та владою. Дослідження в цій галузі сприяють розвитку теоретичної бази економічної науки, зокрема розділів, присвячених публічній економіці, регіональній економіці та теорії державного управління. Вони збагачують наше розуміння механізмів формування локальних економічних систем, виявляють закономірності прийняття рішень різними акторами та сприяють розробці

більш обґрунтованих рекомендацій для практичного застосування в сфері управління територіальним розвитком. Таким чином, наукове дослідження економіко-математичних моделей взаємодії бізнесу та органів територіального самоврядування є фундаментальним для забезпечення сталого та ефективного розвитку територій.

Однією із можливостей застосування моделювання процесів взаємодії бізнесу та органів територіального самоврядування є використання процесного бізнес-орієнтованого підходу, який взаємопов'язаний із теорією проектного підходу. Зasadничим принципом проектного управління є трактування проекту як контрольованої трансформації початкового проблемного стану певної системи, будь то держава, регіон, муніципалітет, галузь, організація чи підприємство. Ця керована зміна спрямована на досягнення заздалегідь визначених цілей в межах встановлених часових і ресурсних параметрів. Управління проектами, таким чином, являє собою стандартизовану методологію, націлену на раціональне та ефективне керівництво цілеспрямованими змінами в соціально-економічних системах [1].

Застосування процесного бізнес-орієнтованого підходу в економіко-математичному моделюванні взаємодії бізнесу та органів територіального самоврядування передбачає інтеграцію принципів управління бізнес-процесами з інструментарієм математичного моделювання для глибшого аналізу та оптимізації їхньої взаємодії. Замість розгляду окремих функціональних одиниць або статичних структур, фокус переміщується на динамічні послідовності дій, ресурсів та інформаційних потоків, що характеризують спільні процеси, такі як отримання дозволів, сплата податків, участь у державних закупівлях або реалізація інвестиційних проектів.

Процесний підхід дозволяє декомпонувати складні взаємодії на чітко визначені етапи, ідентифікувати ключових учасників, вхідні та вихідні дані, а також контрольні точки. Це створює основу для побудови більш реалістичних математичних моделей, які відображають не лише кількісні характеристики, але й логіку виконання спільних завдань. Наприклад, моделювання процесу отримання будівельного дозволу може включати часові затримки на кожному етапі, ймовірність відмов, залежність від ресурсів різних муніципальних служб та вплив зовнішніх факторів.

Економіко-математичні моделі, розроблені в рамках процесного підходу, можуть використовувати апарат теорії черг для аналізу часу очікування та пропускну здатності адміністративних процедур, методи мережевого планування для оптимізації послідовності виконання завдань, імітаційне моделювання для оцінки впливу випадкових факторів та змін у регламентах. Крім того, інтеграція з інструментами бізнес-аналітики дозволяє використовувати реальні дані про тривалість процесів, витрати ресурсів та рівень задоволеності стейкхолдерів для калібрування та верифікації моделей, підвищуючи їхню прогностичну здатність.

Таким чином, процесний бізнес-орієнтований підхід збагачує економіко-математичне моделювання взаємодії бізнесу та органів територіального

самоврядування, забезпечуючи більш глибоке розуміння операційної ефективності спільних процесів, виявлення "вузьких місць" та розробку обґрунтованих рекомендацій щодо їхньої оптимізації з метою підвищення прозорості, скорочення адміністративних бар'єрів та стимулювання економічного розвитку на місцевому рівні.

Згідно думки Демиденко В.В., ключовим елементом управління, у відповідності з процесною парадигмою, є бізнес-процес, який пронизує всю організаційну ієрархію та забезпечує виконання конкретного завдання від ініціації до завершення. Організаційні зв'язки формуються не навколо відокремлених підрозділів з фіксованими функціями, а навколо наскрізних процесів, що визначаються стратегічними цілями та операційними завданнями підприємства. Основний фокус процесного підходу спрямований не на формальну структуру організації, а на бізнес-процеси, результатами яких є створення цінних продуктів або послуг для зовнішніх чи внутрішніх клієнтів [2].

Наукова парадигма процесного управління розглядає регіональну економіку як складну систему взаємодіючих бізнес-процесів. У цьому контексті проектний менеджмент виступає як методологічний інструмент, що забезпечує економічне, техніко-технологічне та ресурсне обґрунтування цілеспрямованих бізнес-процесів, спрямованих на досягнення конкретних цілей територіального розвитку.

Впровадження процесного підходу в регіональне управління зумовлює низку переваг, серед яких підвищення операційної ефективності за рахунок оптимізації бізнес-процесів, посилення відповідальності за їх виконання, забезпечення гнучкості управлінської системи та прискорення ідентифікації проблемних ділянок. Ефективна імплементація зазначеного підходу вимагає ретельного аналізу та чіткої делімітації бізнес-процесів, що реалізуються різними суб'єктами регіональної економіки, з метою формування оптимальної процесної архітектури, здатної забезпечити зростання ефективності та конкурентоздатності регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кавтиш О.П., Гончарук А.Р. 2011. Проектний менеджмент як ефективний інструмент соціально-економічного розвитку територій в Україні. №8. С.25-33, с. 26
2. Демиденко В.В. Управління бізнес-процесами як складова процесного підходу до управління підприємством. Ефективна економіка. №11. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4517>
3. Стегней М.І., Неймет В.В., Михальчинець Н.О., Прокопеч Р.І., Люльченко С.В. Моделі територіального розвитку на засадах застосування процесного бізнес-орієнтованого підходу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. №16. С. 91–96.

Стегней М.І., Прокопець Р.І., Оксимчук С.О., Романюк С.В. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕСУ ТА ОРГАНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ	640
Стяглик Н.І. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	643
Ткачук Н.М. ФРАКТАЛЬНА ГЕОМЕТРІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ГРОШЕЙ	647
Філатова Л. Д., Коржова О. В. ІНТЕРНЕТ-БЕЗПЕКА: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАХИСТУ ДАНИХ	650
Філатова Л. Д., Петрашвілі А. М. КВАНТОВІ АЛГОРИТМИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ	653
Харківська Д.К. ERP-СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	655
Шабалтас В.Я., Єрмакова Н.А. НЕЙРОЕКОНОМІКА ТА ШІ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ	659



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>